

Financieren van zonnedaken

Besparen en of opwekken

Rabobank

Duurzame energie hot in Nederland

**Record in 2017: 3 mln.
zonnepanelen geplaatst
Voor jaarproductie van
800 mln. kWh**

**Vergt echter ook
investering van ca.
€ 800.000.000**

Wat zijn uw andere investeringsplannen op het bedrijf?

- **Maak een prioriteitenlijstje**
- **Zonne-energie met grootverbruikers aansluiting komt in aanmerking voor SDE subsidie:**
 - Zonne energie => laag risicoprofiel
 - Maar => beperkt rendement (terug verdientijd gem. 10 jaar)
 - Bedrijven met > € 1,0 mln aan zonnepanelen op hun dak geen uitzondering meer
 - Past investering van deze omvang bij andere plannen en vermogenspositie bedrijf?
- **Alternatieven om niet alleen bancair en of met eigen middelen te financieren:**
 - Extern risicodragend vermogen aantrekken. (Energiefonds, crowd funding)
 - Verhuur van daken en of grond

Zonne-energie

Kleinverbruikers:

- Salderingsregels in de toekomst bepalend

Grootverbruikers:

- Tarief SDE 2018 (€ 0,117/kWh) is krap
- Gemiddelde investering gestegen naar > € 250.000/dak
- **Zonne parken: (1 tot > 50 ha)**
 - Bij voorkeur op vuilnisbelten etc.
 - All-in investering ca. € 750.000/ha
- **Zonnecollectoren tot 200m² (warm tapwater) => investeringssubsidie (ISDE)**
- **Accu's => prijzen dalen gestaag maar rendement in NL laag en onzeker. Risicovolle belegging**
- **Wereldwijd aandeel zon van nu 1% naar > 50% in 2100**

Rabobank

Financieren zonnedaken eigen pand

Rabobank

- Looptijd lening tot 14 jaar
 - Gemiddelde terugverdientijd 10 jaar
- Beoordeling van plan:
 - Hoogte SDE beschikking
 - Investeringsbedrag / Wp (prijskwaliteit)
 - Eigen gebruik stroom kan rentabiliteit verbeteren
- Eigen inbreng afhankelijk van balans en rentabiliteit bedrijf
- Panelen nagelvast (schuin dak)=> waarde pand stijgt
- Extra voordeel eigenaar pand => Verbetering energielabel
- Leasen: beperkt toegepast vanwege looptijd (doorgaans max 7 jaar)

Rabobank

Financieren zonnedaken eigen pand

- Financieringsmogelijkheden naast eigen bank:
 - Energiefondsen:
 - Per provincie verschillende eisen
 - Soms eis aparte entiteit voor zonneproject
 - Overige investeerders (heldere afspraken maken)
- Crowdfunding:
 - Ervaring van partij
 - Mogelijkheid om via crowdfunding omgeving te laten investeren

Rabobank

Financieren zonnedaken pand derden

- Aandachtspunten:
 - Is het logisch dat op pand > 15 jaar verplichtingen worden aangegaan
 - Opstalrecht vestigen
 - Juridisch veel werk en kosten
- Voor eigenaar pand:
 - Ervaring/trackrecord van investeerder in de panelen
 - Voorkeur: zelf SDE regelen
 - Toetsing overeenkomsten (what if)
 - Wanneer en tegen welke condities panelen over te nemen

Rabobank

Rentekorting: Rabobank Groenbank

- Rabobank met 50% marktleider in groen financieren (ca. € 1,5 miljard)
- Zon, wind, geothermie, groen gas en warmte koude opslag groen te financieren
- Zonne energie runner up (2017 > € 100 mln. groen gefinancierd)
- Groenkorting ca. 0,5 %
- Rentevoordeel max. 10 jaar (afhankelijk van instandhouding fiscale voordelen door EZ)

Rabobank